

2. Вознесенский Э. А. Финансы как стоимостная категория / Э. А. Вознесенский. – М. : Финансы и статистика, 1985. – 158 с.
3. Карасева М.В., Крохина Ю.А. Финансовое право / Под ред. д. ю. н., проф. М.В. Карасевой. – М. : Изд-во НОРМА, 2002. - 288 с.
4. Козырин А.Н. Публичные финансы: взаимодействие государства и общества. – М., 2002. – 34 с.
5. Лукашев О.А. Проблеми публічно-правової природи фінансів / О.А. Лукашев // Юридична наука і практика. – 2011. – № 1. – С. 84–88.
6. Нечай А.А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків: [монографія] / А.А. Нечай. – Чернівці : Рута, 2004. – 264 с.
7. David N. Hyman. Public Finance: A Contemporary Application of Theory to Policy. 10 Edition. 2011 SouthWestern, Cengage Learning [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.google.com.ua/url?url=http://www.uv.mx/personal/clelanda/files/2014/09/HymanDavid2011PublicFinance.pdf>
8. Jonathan Gruber. Public Finance and Public Policy. Massachusetts Institute of Technology. United States of America. 2011. Worth Publishers [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.google.com.ua/url?url=http://www.gbv.de/dms/zbw/615217605.pdf>

УДК 351.713:339.553

Прокопенко В.В.,

канд. юрид. наук, доцент,
доцент кафедри морського та митного права
Національного університету
«Одеська юридична академія»

ОГЛЯД ТЕРИТОРИЙ ТА ПРИМІЩЕНЬ СКЛАДІВ ТИМЧАСОВОГО ЗБЕРІГАННЯ, МИТНИХ СКЛАДІВ, ВІЛЬНИХ МИТНИХ ЗОН, МАГАЗИНІВ БЕЗМИТНОЇ ТОРГІВЛІ ЯК ФОРМА МИТНОГО КОНТРОЛЮ

Стаття присвячена дослідженню однієї із форм митного контролю – огляду територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів

безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів. Акцентується увага, що досліджувана форма митного контролю орієнтована на застосування після фактичного переміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Доведена необхідність внесення змін в статтю 343 Митного кодексу України щодо зміни назви цієї форми митного контролю та деталізації питання доступу до проведення огляду територій і приміщень посадових осіб органів доходів і зборів.

Ключові слова: форма митного контролю; огляд; об'єкти огляду; перебування під митним контролем; діяльність, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів.

Статья посвящена исследованию одной из форм таможенного контроля – осмотру территорий и помещений складов временного хранения, таможенных складов, свободных таможенных зон, магазинов беспошлинной торговли и других мест, где находятся товары, транспортные средства коммерческого назначения, подлежащие таможенному контролю, либо осуществляется деятельность, контроль за которой возложен на органы доходов и сборов. Акцентируется внимание, что исследуемая форма таможенного контроля ориентирована на применение после фактического перемещения товаров и транспортных средств коммерческого назначения через таможенную границу Украины. Доказана необходимость внесения изменений в статью 343 Таможенного кодекса Украины относительно изменения названия этой формы таможенного контроля и детализации вопроса доступа к проведению осмотра территорий и помещений должностных лиц органов доходов и сборов.

Ключевые слова: форма таможенного контроля; осмотр; объекты осмотра; пребывание под таможенным контролем; деятельность, контроль за которой возложен на органы доходов и сборов.

The article investigates one form of the customs control which is inspection of territory and areas of temporary storage warehouses, customs warehouses, free customs zones, duty free shops and other places where are goods vehicles for commercial use that are subject to customs control, or where occur activities control over which is entrusted to the authorities of revenues and fees. It is accented that studied form of customs control is focused on the applying after the actual movement of goods and vehicles for commercial use through customs border of Ukraine. It is proved the necessity of amending of Article 343 of the Customs Code of Ukraine regarding the name change of this form of customs control and specification of the issue of access to the review of territory and premises of officials of the authorities of revenues and fees.

Keywords: form of customs control; review; objects of review; being under customs control; activity control over which is entrusted to the authorities of revenues and fees.

Постановка проблеми. Митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України. Це правило є непорушним, і до того ж є основним принципом переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Разом з тим, аналіз положень Митного кодексу України (далі – МК України) свідчить про здійснення митного контролю після фактичного переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Однією з таких форм митного контролю, яка здійснюється після фактичного переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України є огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів (далі – огляд територій і приміщень), яка в спеціальній літературі практично не досліджувалась.

Аналіз дослідження даної проблеми. Проблеми здійснення митного контролю, процедури застосування окремих форм такого контролю, принципи, підстави і мета їх застосування неодноразово були предметом дослідження таких вчених як Є.В. Додін, Н.М. Дукова, Ю.М. Дьомін, С.В. Ківалов, Н.О. Коваль, А.В. Мазур, І.В. Міщенко, П.В. Пашко, Д.В. Приймаченко, О.П. Федотов та інших. Але дослідження огляду територій та приміщень як форми митного контролю не дозволяють стверджувати про їх комплексність та завершеність, що без сумніву відбивається як на рівні теоретичного супроводу, так і на практиці застосування цієї форми та митного контролю в цілому.

Мета статті полягає в дослідженні порядку, підстав, мети здійснення огляду територій та приміщень, а також використання, фіксування і значення результатів її застосування.

Виклад основного матеріалу. Згідно з п. 5 ч. 1 ст. 336 МК України огляд територій та приміщень є однією із форм митного контролю, а ст. 343 МК України присвячена деталізації процедури застосування цієї форми [1]. В першу чергу необхідно звернути увагу на громіздкість назви цієї форми митного контролю, у формулюванні якої використовуються масивні конструкції. Так, у назві цієї форми використовується не тільки конкретно «дія», виконання якої полягає в здійсненні даної форми митного контролю – огляд, а й міститься перелік об'єктів, щодо яких ця форма застосовується. Доцільність такого підходу до формулювання назви доволі сумнівна. Вважаємо необхідним запропонувати спростити назву даної форми, прибравши перелік об'єктів, щодо яких здійснюється такий огляд і закріпити як один із варіантів, наступну назву – огляд територій та приміщень, де знаходяться товари і транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, або проводиться діяльність, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів.

Як вже було зазначено вище, основною дією при здійсненні досліджуваної форми митного контролю є огляд. Необхідно звернути увагу, що слово «огляд» застосовується законодавцем у назвах цілої низки форм митного контролю, а

саме: огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення; огляду та переогляду ручної поклажі та багажу; особистого огляду громадян; огляду територій та приміщень. Але існує ціла низка розбіжностей між цими формами митного контролю і, перш за все, це стосується різниці в їх змісті та спрямованості.

Якщо звернемо увагу на офіційне друковане видання, в якому здійснюється офіційне оприлюднення законів та інших актів Верховної Ради України – журнал «Відомості Верховної Ради України», у номерах якого (№ 44-45, № 46-47, № 48 за 2012 рік, ст. 552) був опублікований МК України, причому до 1 січня 2016 року цей журнал виходив щотижня українською та російською мовами, в МК України (українською мовою) вживається поняття «митний огляд» (п. 2 ч. 1 ст. 336, п. 5 ч. 1 ст. 336), а в МК України (російською мовою) вживається поняття «таможенный досмотр» в п. 2 ч. 1 ст. 336 МК України, а в п. 5 ч. 1 ст. 336 МК України – «осмотр».

Як бачимо в «російській версії» МК України використовуються різні назви форм митного контролю, в «українській версії» МК України застосовується єдине поняття – «огляд».

У низці міжнародних договорів з питань митної справи, ратифікованих Україною у встановленому законом порядку, поняттю «таможенный досмотр» відповідає термін «митний огляд». Це, наприклад, Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур [2], Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 року [3], Конвенція про тимчасове ввезення [4].

Вважаємо, що слово «огляд» в митному законодавстві України має два значення. У першому значенні огляд являє собою візуальну (зовнішню) перевірку, (обстеження) відповідних об'єктів, територій і приміщень без порушення цілісності таких об'єктів, без розкриття упаковки.

У другому значенні огляд передбачає, навпаки, не тільки візуальне (зовнішнє) обстеження, але і внутрішнє, втручання в цілісність об'єкту, який оглядають, розкриття упаковки,

демонтаж тощо для отримання повного уявлення про переміщувані об'єкти.

Незважаючи на достатньо активну роботу законодавця у сфері митної справи, до цього часу відсутнє законодавче визначення поняття «митний огляд». І це незважаючи на те, що вже неодноразово вченими та практиками в галузі митної справи пропонувалось внесення відповідних змін до МК України [5, с. 100; 6, с. 15].

Вимагає пояснень озвучена вище пропозиція щодо виключення з назви досліджуваної форми митного контролю переліку об'єктів, щодо яких такий огляд проводиться. Виключаючи їх з назви пропонується перелічити їх безпосередньо в ст. 343 МК України, з деякими зауваженнями. Так, виходячи з положень ст. 343 МК України перелік об'єктів, в яких може проводитися такий огляд не є вичерпним, а свідчить про це використання формулювання «та інших місць». Встановлено лише вичерпні ознаки таких територій, приміщень та місць:

- де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю;
- або здійснюється діяльність, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів.

Аналіз п. п. 1 і 2 ч. 1 ст. 343 МК України дозволяє зробити висновок, що огляд територій та приміщень застосовується, в основному, по відношенню до товарів, ввезених на митну територію України. Так можна виділити такі випадки перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем:

1) у разі ввезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на митну територію України, з моменту перетину митного кордону і до закінчення митного оформлення;

2) поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у відповідний митний режим, який передбачає їх перебування під митним контролем.

Що стосується митних режимів, які передбачають перебування товарів під митним контролем у напрямку їх ввезення, то відповідно до МК України такими є: митний склад,

вільна митна зона, безмитна торгівля, транзит, тимчасове ввезення та переробка на митній території.

Відзначимо, що в ст. 343 МК України не вказуються підстави перебування товарів під митним контролем, тому вважаємо за необхідне приділити цьому увагу.

До поміщення товарів у відповідний митний режим вони можуть перебувати на тимчасовому зберіганні під митним контролем, яке здійснюється на складі тимчасового зберігання в порядку, передбаченому главою 29 МК України.

Відразу ж пояснимо, що товари, транспортні засоби комерційного призначення, поміщені в митний режим транзит, знаходяться під митним контролем. При цьому виключається можливість застосування щодо таких товарів досліджуваної форми митного контролю, виходячи з назви і її загальної спрямованості. Досліджувана форма митного контролю орієнтована на території, приміщення – умовно кажучи на нерухоме майно (крім житла громадян). Тому, на товари та транспортні засоби комерційного призначення, що знаходяться в митному режимі транзит, ця форма митного контролю не поширюється.

Статтею 404 МК України встановлено вичерпний перелік видів діяльності, контроль за здійсненням якої покладається на органи доходів і зборів, а саме: митна брокерська діяльність; відкриття та експлуатація магазину безмитної торгівлі; відкриття та експлуатація митного складу; відкриття та експлуатація вільної митної зони комерційного або сервісного типу; відкриття та експлуатація складу тимчасового зберігання; відкриття та експлуатація вантажного митного комплексу.

Необхідно підкреслити, що простежується перетинання категорій – «перебування під митним контролем» і «діяльність, контроль за провадженням яких здійснюється органами доходів і зборів». Це перетинання настільки значуще, що фактично зміст даних категорій в розрізі дослідження положень про огляд територій і приміщень збігається (маються на увазі об'єкти, в яких дана форма здійснюється). Пояснюється це тим, що місця (території і приміщення), де можуть знаходитися товари, транспортні засоби комерційного призначення, перебувають під митним контролем, одночасно є і видами діяльності, контроль за

якими покладається на органи доходів і зборів. Зазначений висновок підтверджує необхідність зміни підходу до конструювання найменування досліджуваної форми митного контролю та відповідно зміна самої назви, що не тільки спростить сприйняття, але і буде повноцінно і точно відображати зміст і значення даної форми митного контролю.

До того ж потрібно вказати на прагнення законодавця використовувати широкі формулювання при конструюванні норм права (особливо гіпотез), стосується це і назви форм митного контролю. Тим самим такий підхід залишає можливість у майбутньому розширити сферу застосування та спрямованість позбавлених конкретики норм. Вважаємо, що саме це позначилося як при появі невичерпного переліку об'єктів, огляд яких здійснюється, так при перетині категорій «перебування під митним контролем» і «діяльність, контроль за провадженням яких здійснюється органами доходів і зборів».

Інтерес викликає коректність однієї з характеристик товарів, транспортних засобів комерційного призначення, якою вони повинні володіти, щоб мати можливість застосувати огляд, щодо місць їх знаходження, а саме «які підлягають митному контролю». Все полягає в тому, що аналіз положень МК України дозволяє стверджувати про використання поряд із зазначеною й іншого, на перший погляд тотожного формулювання – «товари, які перебувають (знаходяться) під митним контролем».

Із формулювання «товари, які підлягають митному контролю» випливає, що товари, можливо, тільки в майбутньому будуть під митним контролем, і тільки внаслідок виконання дії (переміщення через митний кордон України), однак цього може і не статися. Тому за своєю суттю формулювання «товари, які підлягають митному контролю» не несе в собі ніяких правових наслідків.

Формулювання «товари, які перебувають під митним контролем» характеризує статус товарів, отриманий внаслідок переміщення через митний кордон України або поміщення в митний режим, який передбачає їх перебування під митним контролем. Такі товари знаходяться під митним контролем, що є наслідком застосування в їх відношенні ряду митних

формальностей. Використання саме цього формулювання відображає справжній стан товарів у відношенні до митного контролю, ряд обмежень у зв'язку з цим.

Таким чином, в контексті положень ст. 343 МК України вважаємо доцільним використання саме формулювання: «які перебувають під митним контролем», що точніше би відображало статус товарів.

Тим часом, слід зазначити, що в МК України досить часто використовується і перше, і друге формулювання. Виявити залежність використання конкретного формулювання від контексту не вдалося, хоча виникали питання щодо коректності їх використання в інших статтях. Так, наприклад, в ч. 1 ст. 326 МК України обидва формулювання були використані в одному контексті, але до різних об'єктів. Так формулювання «які перебувають під митним контролем» використано щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а формулювання «підлягають митному контролю» – щодо приміщень, де знаходяться товари.

Огляд може здійснюватися у відношенні територій, приміщень та інших місць. Визначення їх змісту носить ключовий характер. Так авторами науково-практичного коментаря до МК України вказується, що дані поняття слід розглядати «за аналогією з термінологією унормованої наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку надання складським об'єктам статусу «митний склад» та позбавлення такого статусу» від 16.07.2012 р. № 835 [7]. Так під поняттям «прилегла до митного складу територія» розуміється огорожена або позначена на місцевості (щитами з написами, стрічкою, розміткою незмивною фарбою тощо) територія, прилегла до митного складу та призначена для стоянки транспортних засобів, проведення навантажувально-розвантажувальних робіт, зважування тощо. До територій в зазначеному Порядку віднесені відкриті і криті майданчики, під якими розуміється спеціально обладнана і обгороджена територія, пристосована для зберігання товарів і розташована поза приміщенням. Під поняттям «приміщення» розуміється частина внутрішнього об'єму будівлі, обмежена будівельними елементами, з можливістю входу і виходу [8]. Примітно, що в

Положенні про склади тимчасового зберігання, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 613, під «приміщенням» розуміється весь обсяг або частина обсягу будівлі або споруди, які є об'єктами нерухомого майна [9].

Відносно поняття «інших місць» – не все зрозуміло. Відразу ж відзначимо, що спираючись на невичерпний перелік до об'єктів, відносно яких може здійснюватися досліджувана форма митного контролю, можна віднести склад тимчасового зберігання, склад організації – отримувачів гуманітарної допомоги (хоча в ч. 2 ст. 343 МК України ці об'єкти згадуються).

Види діяльності, контроль за якими покладено на органи доходів і зборів, також здійснюються в певних місцях (територіях) і повинні відповідати певним вимогам.

Як зазначалося вище, перелік об'єктів, щодо яких може здійснюватися огляд територій та приміщень не є вичерпним і обмежений лише двома критеріями. Крім цього, згідно з ч. 1 ст. 343 МК України здійснення цієї форми не допускається щодо житла громадян. У МК України відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 4, поняття «громадяни» використовується як синонім поняття «фізичні особи», яке об'єднує громадян України, іноземців та осіб без громадянства. Таким чином, не має значення чиє це житло. Поняття «житло», зрозуміло, в МК України не міститься і з метою його визначення необхідно звернутися до спеціальних нормативно-правових актів.

Згідно зі ст. 379 Цивільного кодексу України житлом фізичної особи є житловий будинок, квартира, інше житлове приміщення, призначені та придатні для постійного або тимчасового проживання в них [10]. Хоч і вичерпного переліку місць, які можна віднести до житла, немає, але визначені законом чіткі характеристики місць, названих житлом. Проте, важко собі уявити, з чим пов'язано встановлення такого обмеження. Як ми з'ясували вище, товари і транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, можуть перебувати лише в чітко визначених чинним митним законодавством місцях, житла серед них немає. Діяльність, контроль за здійсненням якої покладається на органи доходів і зборів, також може здійснюватися тільки в місцях, які

відповідають певним вимогам. Житло таким вимогам відповідати ніяк не може, а такі місця (в яких може така діяльність здійснюватиметься) не можуть називатися житлом.

Ще однією особливістю об'єктів щодо яких може здійснюватися огляд територій і приміщень є те, що ці об'єкти є зонами митного контролю. Отже, режим зони митного контролю діє в цих об'єктах, що наділяє органи доходів і зборів додатковими правами, в тому числі і застосуванням примусових заходів стосовно порушників режиму зони митного контролю.

Відносно підстави застосування цієї форми митного контролю необхідно звернути увагу на особливу процедуру її ініціювання, яка потребує отримання спеціального документу для її проведення. Так, огляд територій та приміщень може здійснюватися посадовими особами органу доходів і зборів за письмовим рішенням керівника цього органу або особи, яка виконує його обов'язки. Ця обставина ускладнює застосування даної форми і захищає фізичних і юридичних осіб від зловживання посадовими особами органів доходів і зборів своїми повноваженнями. Не можна не відзначити позитивність такої складної процедури, так як огляд передбачає істотне втручання в діяльність суб'єкта (незалежно від того, що оглядаються товари і транспортні засоби комерційного призначення, які підлягають митному контролю або діяльність, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів).

Проблема в даному випадку полягає в тому, що підстави прийняття письмового рішення керівника органу доходів і зборів для застосування огляду територій та приміщень ст. 343 МК України не передбачені. У використовуваному в МК України формулюванні «огляд територій і приміщень може здійснюватися посадовими особами органів доходів і зборів за письмовим рішенням» все смислове навантаження зафіксовано у слові «може». Разом з тим вказуються цілі, для досягнення яких і здійснюється огляд територій і приміщень, а саме: 1) перевірки законності ввезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на митну територію України, дотримання порядку їх ввезення, а також правильності нарахування та повноти сплати митних платежів; 2) перевірки відповідності фактичної кількості ввезених товарів,

транспортних засобів комерційного призначення відомостям, заявленим у митній декларації; 3) перевірки дотримання встановлених МК України та іншими законами України правил провадження діяльності, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів.

Саме цілі здійснення огляду територій та приміщень вносять ясність в розуміння спрямованості даної форми митного контролю, значення та дій, які здійснюються. Перелік цілей також дає можливість визначитися з вищевикладеною думкою про перетинання категорій «перебування під митним контролем» і «діяльність, контроль за якою покладається на органи доходів і зборів». Цілі здійснення (власне, як і підстави) дозволяють їх розмежувати. Так при реалізації мети – перевірки відповідності фактичної кількості ввезених товарів, транспортних засобів комерційного призначення відомостям, заявленим у митній декларації оглядається, наприклад, митний склад, як об'єкт, тільки огляду підлягають лише товари, що зберігаються на ньому, і при реалізації мети – перевірки дотримання встановлених МК України та іншими законами України правил провадження діяльності, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів оглядається той же митний склад, тільки огляду підлягають не товари, а перевіряється, чи відповідає порядок здійснення на ньому діяльності встановленим вимогам.

Незважаючи на зазначене перетинання категорій «цілі проведення» та «підстави проведення», вони не є тотожними. Більше значення мають саме підстави, які визначають, що може послужити наслідком прийняття письмового рішення керівника органу доходів і зборів про проведення огляду територій і приміщень. Відсутність переліку таких підстав фактично виключає можливість застосування досліджуваної форми митного контролю, в іншому ж випадку має місце грубе порушення положень ч. 2 ст. 19 Конституції України, відповідно до якого органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [11], що неприпустимо.

Частиною 2 ст. 343 МК України встановлено, що огляд проводиться після пред'явлення уповноваженій особі відповідного рішення та службового посвідчення посадової особи органу доходів і зборів. І тут викликає низка питань. По-перше, що повинно бути відображено у рішенні про застосування цієї форми митного контролю, щоб зняти у суб'єкта, щодо якого вона проводиться, всі питання про законність та обґрунтованість її проведення? По-друге, які вимоги до особи, якій пред'являються вищевказані документи, що підтверджують отримання (пред'явлення) їй таких документів? По-третє, чи можна не допустити посадових осіб органів доходів і зборів до огляду територій та приміщень?

Вищенаведене свідчить, що положення ч. 2 ст. 343 МК України недостатньо регулює питання доступу до проведення огляду територій і приміщень посадових осіб органів доходів і зборів. Наявність повноважень у органів доходів і зборів щодо застосування форм митного контролю, проведення різних перевірок, які передбачають втручання в діяльність відповідних суб'єктів, обмежується низкою законодавчих положень щодо підстав їх проведення, термінів тощо. Впевнені, що положення, які обмежують повноваження органів доходів і зборів потребують максимально детальної регламентації з метою належного забезпечення прав суб'єктів. Наприклад, в ст. 349 МК України – «умови допуску посадових осіб органів доходів і зборів до проведення документальних (планових або позапланових) виїзних перевірок та зустрічних звірок», законодавець відобразив всі зазначені вище питання по ч. 2 ст. 343 МК України, але правила ст. 349 МК України не поширюються на здійснення огляду територій та приміщень. Тому є доцільним внесення відповідних змін в ч. 2 ст. 343 МК України і як варіант пропонується викласти в наступному вигляді:

«2. Огляд проводиться після пред'явлення під розписку особі, у володінні (користуванні) якої знаходиться територія, особі, відповідальній за експлуатацію складу організації-одержувача гуманітарної допомоги, держателю складу тимчасового зберігання, митного складу, магазину безмитної торгівлі, вільної митної зони або уповноваженій ними особі

відповідного рішення, в якому вказується назва органу доходів і зборів, дата його прийняття, підстави і цілі огляду, прізвищ, посад, спеціальних звань посадових осіб органів доходів і зборів, які проводитимуть огляд, а також пред'явлення службових посвідчень зазначених осіб).

В ч. 3 ст. 343 МК України вказується, що «огляд повинен здійснюватися не більш як протягом одного дня, якщо інше не встановлено законодавством». Доволі часто таке законодавче «кліше» зустрічається в національному законодавстві. Можемо припустити, що мається на увазі можливе прийняття у майбутньому підзаконного акту щодо деталізації застосування цієї форми митного контролю, в якому будуть передбачені інші терміни здійснення.

Огляд територій та приміщень, як одна з форм митного контролю, знаходиться у взаємозв'язку з іншими формами митного контролю. Особливістю такого взаємозв'язку є те, що огляд територій і приміщень здійснюється після фактичного переміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Звідси і відсутність взаємозв'язку з такими формами митного контролю, наприклад, як митний огляд, облік товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України.

В цілому ж взаємозв'язок огляду територій та приміщень, як форми митного контролю з іншими такими формами зводиться, в першу чергу, до можливості їх спільного проведення і до таких можна віднести усне опитування (ст. 342 МК України), перевірку обліку товарів (ст. 344 МК України), направлення запитів (п. 8 ч. 1 ст. 336 МК України), а також до можливості на підставі результатів, отриманих за допомогою здійснення огляду територій та приміщень застосовувати інші форми митного контролю, або користуватися цією інформацією при їх проведенні.

Висновки. Резюмуючи вищевикладене вважаємо, що огляд територій та приміщень орієнтований на застосування після фактичного переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, що зумовлює специфіку підстав і цілей його застосування. Встановлено, що підставою його застосування є спеціальний документ – рішення. Запропоновано

внесення змін в ст. 343 МК України відносно: назви цієї форми митного контролю; деталізації питання доступу до проведення огляду територій і приміщень посадових осіб органів доходів і зборів.

Література:

1. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45, № 46-47, № 48. – Ст. 552.
2. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур від 18 травня 1973 р. // Офіційний вісник України. – 2011. – № 18. – Ст. 727.
3. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 р. // Офіційний вісник України. – 2007. – № 3. – Ст. 138.
4. Конвенція про тимчасове ввезення від 26 червня 1990 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 36. – Ст. 2445.
5. Дукова Н.М. Адміністративно-правовий статус митної варті: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Дукова Наталія Миколаївна. – Одеса, 2011. – 175 с.;
6. Мудров А.А. Адміністративно-примусові повноваження митних органів та порядок їх реалізації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / А.А. Мудров. – Одеса, 2013. – 20 с.
7. Науково-практичний коментар до Митного кодексу України: у 3 т. – Т. 2. – К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012. – 446 с.
8. Про затвердження Порядку надання складським об'єктам статусу «митний склад» та позбавлення такого статусу»: наказ Міністерства фінансів України від 16.07.2012 р. № 835 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 61. – Ст. 2491.
9. Про затвердження Положення про склади тимчасового зберігання: наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 613 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 62. – Ст. 2552.
10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
11. Конституція України: прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.